

AJPES
Agencija Republike
Slovenije za javnopravne
evidenčne in storitve

INFORMACIJA

O POSLOVANJU

SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV POSAMEZNIKOV

V REPUBLIKI SLOVENIJI

V LETU 2002

Ljubljana, junij 2003

K A Z A L O

	Stran
I. UVOD	1
II. POVZETEK	2
III. RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO VELIKOSTI IN PO DEJAVNOSTIH TER POMEMBNEJŠI PODATKI O NJIHOVEM POSLOVANJU	4
IV. POSLOVNI IZID IN PREMOŽENJSKO FINANČNI POLOŽAJ MAJHNIH PODJETNIKOV	6
1. Prihodki	6
2. Odhodki	7
3. Dodana vrednost in izguba na substanci	8
4. Dobiček in izguba	10
5. Sredstva in obveznosti do virov sredstev	12
V. POSLOVNI IZID IN PREMOŽENJSKO FINANČNI POLOŽAJ SREDNJIH PODJETNIKOV	16
1. Poslovni izid	16
2. Premoženjsko finančni položaj	17

I. UVOD

V tej informaciji sta predstavljena poslovni izid in premoženjsko finančni položaj samostojnih podjetnikov posameznikov (v nadaljevanju: podjetniki) v Sloveniji v letu 2002. Podlaga so podatki¹ iz letnih poročil, ki so jih podjetniki za leto 2002 predložili Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES) do 31. marca 2003.

V skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD-F)² so podatke iz letnih poročil za namene državne statistike podjetniki prvič predložili za leto 2002.

Pri sestavljanju in predlaganju letnih poročil za leto 2002 so morali podjetniki upoštevati številne novosti, določene v ZGD-F in v novih Slovenskih računovodskih standardih (v nadaljevanju: SRS).³

Z novimi SRS sta zaradi zagotovitve realnejšega prikaza poslovnega izida in premoženjsko finančnega položaja podjetnikov spremenjena predvsem vrednotenje in vsebina določenih bilančnih postavk. Na področju vrednotenja bilančnih postavk so spremembe najbolj korenite. Novi SRS namreč odpravljajo revalorizacijo oziroma indeksacijo. Določajo pa prevrednotovanje⁴ neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ter drugih sredstev in obveznosti do virov sredstev.

Podjetniki morajo podatke iz letnih poročil za namene državne statistike oziroma zaradi spremljanja ekonomskih gibanj na različnih ravneh predložiti na poenotenih obrazcih, ki jih je AJPES predpisala z Metodološkim navodilom za predložitev letnih poročil in drugih podatkov gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov posameznikov za leto 2002.⁵

¹ Zaradi računalniške obdelave podatkov se pri seštevanju oziroma odštevanju zaokroženih zneskov v posameznih preglednicah lahko pojavijo določene razlike.

² Uradni list RS, št. 45/01, 39/02 in 50/02.

³ Uradni list RS, št. 107/01.

⁴ Prevrednotovanje je sprememba prvotno izkazane vrednosti gospodarske kategorije po začetnem pripoznanju.

⁵ Uradni list RS, št. 15/03.

Oblika in vsebina letnega poročila podjetnika je odvisna od njegove velikosti (za razvrščanje po velikosti veljajo enaka merila kot za gospodarske družbe; v nadaljevanju: družbe). Srednji in veliki podjetniki sestavljajo in predlagajo letno poročilo na enakih obrazcih kot družbe, majhni podjetniki pa na obrazcih, ki so sestavljeni na podlagi Pravilnika o vodenju poslovnih knjig in sestavljanju letnih poročil za samostojne podjetnike (v nadaljevanju: pravilnik).⁶

Zaradi različne vsebine letnih poročil podjetnikov sta v informaciji poslovni izid in premoženjsko finančni položaj posebej obravnavana za majhne podjetnike ter posebej za srednje in velike podjetnike.

II. POVZETEK

Podatke iz letnih poročil za leto 2002 je AJ PES predložilo **53.199 podjetnikov, 53.181 majhnih in 18 srednjih.**

V letu 2002 so majhni podjetniki:

- **Zaposlovali**⁷ 63.202 delavca, to je 13,5 % zaposlenih v družbah.
- Ustvarili 881.918 milijonov tolarjev **prihodkov**, za 10,4 % več kakor v letu 2001. Prihodki majhnih podjetnikov so tako pomenili 7,9 % prihodkov družb.
- Ustvarili 273.354 milijonov tolarjev **neto dodane vrednosti**, 11,2 % več kakor v letu 2001. Neto dodana vrednost majhnih podjetnikov je pomenila 10,4 % neto dodane vrednosti družb.
- Ugotovili 72.249 milijonov tolarjev **dobička**, 14,8 % več kakor v letu 2001. Dobiček je ugotovilo 84,0 % vseh majhnih podjetnikov.
- Imeli 8.270 milijonov tolarjev **izgube**, 30,3 % več kakor v letu 2001. Izgubo je ugotovilo 15,1 % vseh majhnih podjetnikov.
- Kot celota ugotovili **neto dobiček** v znesku 63.979 milijonov tolarjev, 13,1 % večjem kakor v letu 2001.

⁶ Uradni list RS, št. 5/95, 86/98 in 25/02.

⁷ Nosilci dejavnosti – lastniki niso vključeni v število zaposlenih.

Ob koncu leta 2002 so majhni podjetniki:

- Imeli 655.037 milijonov tolarjev **sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**, 8,9 % več kakor ob koncu leta 2001. Sredstva oziroma obveznosti do virov sredstev majhnih podjetnikov so pomenila 4,9 % sredstev družb.
- **Obveznosti na lastniškem računu** povečali za 4,7 %, **druge obveznosti do virov sredstev** pa kar za 16,7 %. Med slednjimi so največje obveznosti do dobaviteljev, povečale so se za 16,9 %.
- Obveznosti do dobaviteljev so se tako povečale hitreje kakor obveznosti iz naslova dobljenih posojil pri bankah (rast 13,0 %). To pomeni, da so majhni podjetniki v večji meri zagotavljali likvidnost s podaljševanjem rokov plačil pri dobaviteljih, ne pa le z zadolževanjem pri bankah. Ob tem pa so obveznosti do dobaviteljev za 14,8 % manjše od terjatev do kupcev.

V letu 2002 so srednji podjetniki:

- **Zaposlovali** 1.292 delavcev, 9,5 % več kakor v letu 2001.
- Ustvarili 26.438 milijonov tolarjev **prihodkov**, 12,6 % več kakor v letu 2001.
- Ugotovili 6.966 milijonov tolarjev **neto dodane vrednosti**, 21,8 % več kakor v letu 2001.
- Imeli 1.257 milijonov tolarjev **čistega dobička**, 28,9 % več kakor v letu 2001.
- Ugotovili 21 milijonov tolarjev **čiste izgube** (1 srednji podjetnik).

Ob koncu leta 2002 so srednji podjetniki:

- Imeli 21.790 milijonov tolarjev **sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**, 15,6 % več kakor ob koncu leta 2001.

Po številu zaposlenih pri podjetnikih, po prihodkih od prodaje in po sredstvih je **največje področje predelovalnih dejavnosti**. V to področje je sodilo 20,5 % vseh podjetnikov, ki so zaposlovali 28,4 % delavcev, dosegli 26,8 % prihodkov od prodaje in imeli 34,6 % sredstev vseh podjetnikov.

III. RAZVRSTITEV PODJETNIKOV PO VELIKOSTI IN PO DEJAVNOSTIH TER POMEMBNEJŠI PODATKI O NJIHOVEM POSLOVANJU

Podjetniki se v skladu z ZGD-F **razvrščajo po velikosti** na podlagi treh meril, in sicer čistih prihodkov od prodaje, sredstev po stanju ob koncu poslovnega leta in povprečnega števila zaposlenih. Njihova razvrstitev na podlagi navedenih meril je razvidna iz preglednice in grafičnega prikaza. V preglednici so majhni podjetniki glede na število zaposlenih razvrščeni v 4 skupine:

VELIKOST PODJETNIKOV	PODJETNIKI		ZAPOSLENI		PRIHODKI OD PRODAJE		VREDNOST SREDSTEV NA DAN 31.12.2002	
	število	delež v %	število	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %	znesek v mio SIT	delež v %
MAJHNI	53.181	100,0	63.202	98,0	868.454	97,1	655.037	96,8
- od 0 do 1 zaposleni	42.165	79,3	13.981	21,7	321.476	36,0	240.639	35,6
- od 2 do 9 zaposlenih	10.118	19,0	34.174	53,0	381.168	42,6	282.083	41,7
- od 10 do 49 zaposlenih	888	1,7	14.467	22,4	161.517	18,1	128.673	19,0
- od 50 do 250 zaposlenih	10	0,0	580	0,9	4.293	0,5	3.643	0,5
SREDNJI	18	0,0	1.292	2,0	25.687	2,9	21.790	3,2
SKUPAJ	53.199	100,0	64.494	100,0	894.141	100,0	676.827	100,0

Po podatkih iz letnih poročil za leto 2002 je bilo v Sloveniji **53.181 majhnih podjetnikov** in **18 srednjih podjetnikov** (velikih podjetnikov ni bilo). Podjetniki so zaposlovali 64.494 delavcev, to je 13,7 % delavcev, zaposlenih v družbah.

V letu 2002 so podjetniki ustvarili 894.141 milijonov tolarjev prihodkov od prodaje, kar pomeni 8,7 % tovrstnih prihodkov družb. Ob koncu leta 2002 so podjetniki kot celota imeli 676.827 milijonov tolarjev sredstev, kar pomeni 5,1 % sredstev družb.

V letu 2002 več kot polovica majhnih podjetnikov (28.184, to je 53,0 %) ni izkazovala zaposlenih. Ob tem je treba upoštevati, da majhni podjetniki kot lastniki niso vključeni v število zaposlenih. 13.981 majhnih podjetnikov pa je zaposlovalo samo 1 delavca.

V letu 2002 so podjetniki, ki niso zaposlovali delavcev oziroma so imeli samo 1 zaposlenega, ustvarili 35,9 % prihodkov od prodaje in imeli 35,5 % sredstev vseh podjetnikov. Kar 53,0 % delavcev je bilo zaposlenih pri podjetnikih, ki zaposlujejo od 2 do 9 delavcev. Ti podjetniki so poslovali tudi z največjimi sredstvi (41,7 %) in ustvarili tudi največ prihodkov od prodaje (42,6 % prihodkov od prodaje vseh majhnih podjetnikov).

Iz **razvrstitve podjetnikov po dejavnostih** je razvidno, da je po številu zaposlenih, po doseženih prihodkih od prodaje in po vrednosti sredstev največje področje **predelovalnih dejavnosti**. V tem področju je bilo 10.896 podjetnikov, 20,5 % vseh. Zaposlovali so 28,4 % vseh delavcev in ustvarili 26,8 % prihodkov od prodaje vseh podjetnikov. Sredstva podjetnikov tega področja so ob koncu leta 2002 pomenila 34,6 % sredstev vseh podjetnikov. Sledita dokaj enakovredni področji; področje **trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe** in področje **gradbeništva**. 9.662 podjetnikov prvega področja je zaposlovalo 16,7 % vseh delavcev in s 17,2 % vseh sredstev ustvarilo 25,7 % vseh prihodkov od prodaje. V področju gradbeništva pa je bilo 8.907 podjetnikov, ki so zaposlovali 19,8 % vseh delavcev, in s 13,9 % vseh sredstev ustvarili 15,9 % vseh prihodkov od prodaje.

Omeniti je še področji **prometa, skladiščenja in zvez** ter **poslovanja z nepremičninami, najemom in poslovnimi storitvami**. V obeh področjih je bil delež podjetnikov enak, 13,1 %. Pomembnejše je bilo področje prometa, skladiščenja in zvez, ki je s 14,5 % vseh sredstev ustvarilo 13,9 % prihodkov od prodaje vseh podjetnikov.

IV. POSLOVNI IZID IN PREMOŽENJSKO FINANČNI POLOŽAJ MAJHNIH PODJETNIKOV

1. PRIHODKI

Majhni podjetniki so v letu 2002 obračunali **881.918 milijonov tolarjev prihodkov**, 10,4 % več kakor v letu 2001.

Obseg in struktura posameznih vrst prihodkov majhnih podjetnikov v letih 2002 in 2001 sta razvidna iz preglednice:

PRIHODKI	Znesek v mio SIT		Indeks	Delež v %	
	2002	2001	2002/2001	2002	2001
SKUPAJ PRIHODKI	881.918	798.505	110,4	100,0	100,0
1. Prihodki od prodaje	868.454	784.129	110,8	98,5	98,2
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	1.119	1.425	78,5	0,1	0,2
3. Drugi prihodki	12.345	12.952	95,3	1,4	1,6

Večino, 98,5 % vseh prihodkov, so majhni podjetniki ustvarili s **prihodki od prodaje**. Prihodke od prodaje sestavlja čista prodajna vrednost prodanih količin, zmanjšana za popuste, brez davka na dodano vrednost. V letu 2002 so majhni podjetniki obračunali **868.454 milijonov tolarjev** tovrstnih prihodkov, 10,8 % več kakor v letu 2001. Koliko prihodkov od prodaje so majhni podjetniki ustvarili na domačem in koliko na tujem trgu, iz razpoložljivih podatkov ni mogoče ugotoviti.

Drugi prihodki zajemajo finančne in izredne prihodke. Majhni podjetniki so jih v letu 2002 obračunali v znesku **12.345 milijonov tolarjev**, 4,7 % manj kakor v letu 2001. Drugi prihodki predstavljajo 1,4 % vseh prihodkov.

2. ODHODKI

Majhni podjetniki so v letu 2002 ugotovili **817.939 milijonov tolarjev odhodkov**, 10,2 % več kakor v letu 2001.

Obseg in strukturo posameznih vrst odhodkov majhnih podjetnikov prikazuje preglednica:

ODHODKI	Znesek v mio SIT		Indeks	Delež v %	
	2002	2001	2002/2001	2002	2001
SKUPAJ ODHODKI	817.939	741.937	110,2	100,0	100,0
1. Stroški porabljenega materiala in prodanega blaga	404.150	374.483	107,9	49,4	50,5
2. Stroški storitev	149.399	125.972	118,6	18,3	17,0
3. Stroški dela	103.086	92.487	111,5	12,6	12,5
4. Amortizacija	61.994	58.981	105,1	7,6	7,9
5. Stroški obresti	8.230	7.224	113,9	1,0	1,0
6. Drugi stroški in odhodki	42.669	39.269	108,7	5,2	5,3
7. Dajatve, ki niso odvisne od poslovnega rezultata	48.410	43.520	111,2	5,9	5,8

Najpomembnejši odhodki so **stroški porabljenega materiala in prodanega blaga**. Majhni podjetniki so v letu 2002 ugotovili **404.150 milijonov tolarjev** tovrstnih stroškov, 7,9 % več kakor v letu 2001. Stroški porabljenega materiala in prodanega blaga predstavljajo 49,4 % vseh odhodkov.

Sledijo **stroški storitev**, med katere sodijo stroški storitev pri izdelavi proizvodov, stroški prevoznih storitev, stroški storitev v zvezi z vzdrževanjem, najemnine, povračila stroškov v zvezi z delom, stroški storitev plačilnega prometa in drugih bančnih storitev, zavarovalne premije, stroški sejmov, reklame in reprezentance itd. Med stroške storitev po novem sodijo tudi avtorski honorarji in stroški po pogodbah o delu. V letu 2002 so majhni podjetniki obračunali **149.399 milijonov tolarjev** stroškov storitev, 18,6 % več kakor v letu 2001. Njihov delež v vseh odhodkih je bil v letu 2002 18,3 %.

Stroški dela zajemajo obračunane bruto plače zaposlenih, nadomestila plač, regres za letni dopust ter druge prejemke, ki imajo naravo plač (stimulacije, bonitete), stroške prehrane in stroške prevoza na delo za zaposlene. Majhni podjetniki so v letu 2002 obračunali **103.086 milijonov tolarjev** stroškov dela, za 11,5 % več kakor v letu 2001. Delež stroškov dela je bil v letu 2002 12,6 %.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev je znašala **61.994 milijonov tolarjev**, kar je 5,1 % več kakor v letu 2001.

Stroški obresti zajemajo bančne in druge obresti za prejeta posojila v znesku brez revalorizacije. V letu 2002 so majhni podjetniki obračunali **8.230 milijonov tolarjev** tovrstnih stroškov, 13,9 % več kakor v letu 2001.

V **drugih stroških in odhodkih** so zajete predvsem odpisane terjatve, prevrednotovalni odhodki in druga zmanjšanja poslovnega izida (stroški investicijskega vzdrževanja, izredni odhodki ter povračila podjetnikovih stroškov iz naslova dnevnic in kilometrin itd.). Majhni podjetniki so v letu 2002 obračunali **42.669 milijonov tolarjev** tovrstnih odhodkov, 8,7 % več kakor v letu 2001.

Dajatve, ki niso odvisne od poslovnega rezultata, vključujejo davke in prispevke za socialno varnost, ki so obračunani od plač zaposlenih in bremenijo podjetnika, skupaj s tovrstnimi dajatvami za podjetnika, in druge dajatve, ki niso odvisne od poslovnega izida (članarine itd.). V letu 2002 so majhni podjetniki za te dajatve namenili **48.410 milijonov tolarjev**, 11,2 % več kakor v letu 2001.

3. DODANA VREDNOST IN IZGUBA NA SUBSTANCI

Dodana vrednost je novo ustvarjena vrednost in izraža predvsem gospodarsko aktivnost podjetnika. **Dodano vrednost v znesku 276.426 milijonov tolarjev je ugotovilo 49.895 majhnih podjetnikov**, to je 93,8 % vseh. **Izgubo na substanci v znesku 3.072 milijonov tolarjev pa je izkazalo 2.419 majhnih podjetnikov**, 4,5 % vseh. Majhni podjetniki kot celota so tako v letu 2002 ustvarili **273.354 milijonov tolarjev neto dodane vrednosti** (dodana vrednost je bila za ta znesek večja od izgube na substanci). V letu 2002 so majhni podjetniki ugotovili 11,4 %

več dodane vrednosti in 33,9 % več izgube na substanci, kot celota pa 11,2 % več neto dodane vrednosti kakor v letu 2001.

Neto dodana vrednost je bila ugotovljena v vseh področjih dejavnosti. Največ neto dodane vrednosti so ustvarili majhni podjetniki s področja **predelovalnih dejavnosti**, in sicer 83.939 milijonov tolarjev ali 30,7 % celotne neto dodane vrednosti. V tem področju dejavnosti je dodano vrednost ugotovilo 10.407 majhnih podjetnikov, izgubo na substanci pa je imelo 363 majhnih podjetnikov. Večji zneski neto dodane vrednosti so bili ugotovljeni še v področju **gradbeništva**, področju **trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe** ter v področju **prometa, skladiščenja in zvez**.

Podrobnejši podatki o dodani vrednosti, o izgubi na substanci in o neto dodani vrednosti majhnih podjetnikov so po področjih dejavnosti razvidni iz preglednice:

PODROČJA DEJAVNOSTI	DODANA VREDNOST				IZGUBA NA SUBSTANCI				NETO DODANA VREDNOST v mio SIT
	število podjetnikov	znesek v mio SIT	delež v %	indeks $\frac{2002}{2001}$	število podjetnikov	znesek v mio SIT	delež v %	indeks $\frac{2002}{2001}$	
SKUPAJ	49.895	276.426	100,0	111,4	2.419	3.072	100,0	133,9	273.354
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	523	2.464	0,9	120,1	34	28	0,9	74,9	2.436
B Ribištvo in ribiške storitve	28	72	0,0	102,0	0	0	0,0	-	72
C Rudarstvo	80	844	0,3	112,6	2	1	0,0	96,2	843
D Predelovalne dejavnosti	10.407	84.310	30,5	110,3	363	371	12,1	169,1	83.939
E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	173	440	0,2	110,0	4	1	0,0	449,3	439
F Gradbeništvo	8.455	48.652	17,6	108,0	311	356	11,6	118,3	48.296
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	8.802	41.668	15,1	111,2	652	806	26,2	164,1	40.862
H Gostinstvo	4.625	25.070	9,1	111,4	177	611	19,9	109,4	24.459
I Promet, skladiščenje in zveze	6.635	40.838	14,8	116,3	263	394	12,8	116,5	40.444
J Finančno posredništvo	253	707	0,2	118,6	27	77	2,5	180,4	630
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	6.437	21.876	7,9	113,2	362	304	9,9	133,3	21.572
L Dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje	2	3	0,0	75,9	0	0	0,0	-	3
M Izobraževanje	205	507	0,2	110,3	21	6	0,2	66,7	501
N Zdravstvo in socialno varstvo	99	513	0,2	118,3	9	5	0,2	1.467,9	508
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	3.171	8.462	3,0	113,3	194	112	3,7	167,5	8.350

4. DOBIČEK IN IZGUBA

Poslovni izid majhnih podjetnikov v letu 2002 je po posameznih področjih dejavnosti razviden iz preglednice:

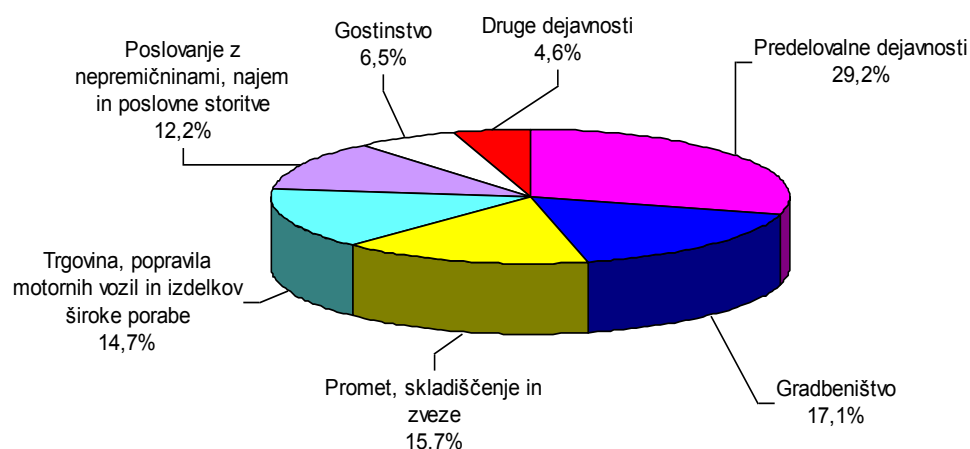
PODROČJA DEJAVNOSTI	DOBIČEK				IZGUBA				NETO
	število podjetnikov	znesek v mio SIT	delež v %	indeks 2002 2001	število podjetnikov	znesek v mio SIT	delež v %	indeks 2002 2001	DOBIČEK +
									NETO IZGUBA
SKUPAJ	44.688	72.249	100,0	114,8	8.045	8.270	100,0	130,3	63.979
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	444	601	0,8	128,7	121	144	1,7	149,7	457
B Ribišstvo	26	18	0,0	77,3	2	0	0,0	275,8	17
C Rudarstvo	73	234	0,3	117,6	10	14	0,2	88,7	220
D Predelovalne dejavnosti	9.425	21.080	29,2	114,9	1.396	1.693	20,5	129,5	19.388
E Oskrba z elektriko, plinom in vodo	114	78	0,1	107,5	64	44	0,5	140,7	34
F Gradbeništvo	7.691	12.328	17,1	110,3	1.155	1.349	16,3	121,9	10.979
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	7.788	10.633	14,7	110,3	1.789	1.748	21,2	144,2	8.885
H Gostinstvo	3.823	4.695	6,5	114,3	996	1.308	15,8	138,6	3.386
I Promet, skladiščenje in zveze	6.046	11.360	15,7	118,3	887	990	12,0	112,4	10.370
J Finančno posredništvo	231	326	0,5	135,4	54	14	0,2	88,2	312
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	6.045	8.808	12,2	121,4	831	522	6,3	138,4	8.286
L Dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje	1	0	0,0	28,5	1	0	0,0	36,0	0
M Izobraževanje	186	164	0,2	102,6	44	34	0,4	157,7	130
N Zdravstvo in socialno varstvo	90	197	0,3	138,1	21	9	0,1	694,6	188
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	2.705	1.728	2,4	116,6	674	400	4,8	119,3	1.328

Podjetnikov dobiček je razlika med vsemi prihodki oziroma donosi ter odhodki oziroma stroški, vključuje pa tudi njegov zaslužek. **Dobiček v znesku 72.249 milijonov tolarjev je v letu 2002 ugotovilo 44.688 majhnih podjetnikov**, to je 84,0 % vseh. V primerjavi z letom 2001 se je dobiček povečal za 14,8 %. Delež dobička v vseh prihodkih majhnih podjetnikov je bil v letu 2002 8,2 %, v letu 2001 pa 7,9 %.

V letu 2002 je največ dobička, 29,2 %, ugotovilo 9.425 majhnih podjetnikov s področja **predelovalnih dejavnosti**. Na drugem mestu je področje **gradbeništva**, v katerem je 7.691 majhnih podjetnikov ustvarilo 17,1 % celotnega dobička. Sledi 6.046 majhnih podjetnikov s področja **prometa, skladiščenja in zvez**, ki so ugotovili 15,7 % celotnega dobička.

Razdelitev dobička majhnih podjetnikov po posameznih področjih dejavnosti je razvidna iz grafičnega prikaza:

DOBIČEK V LETU 2002

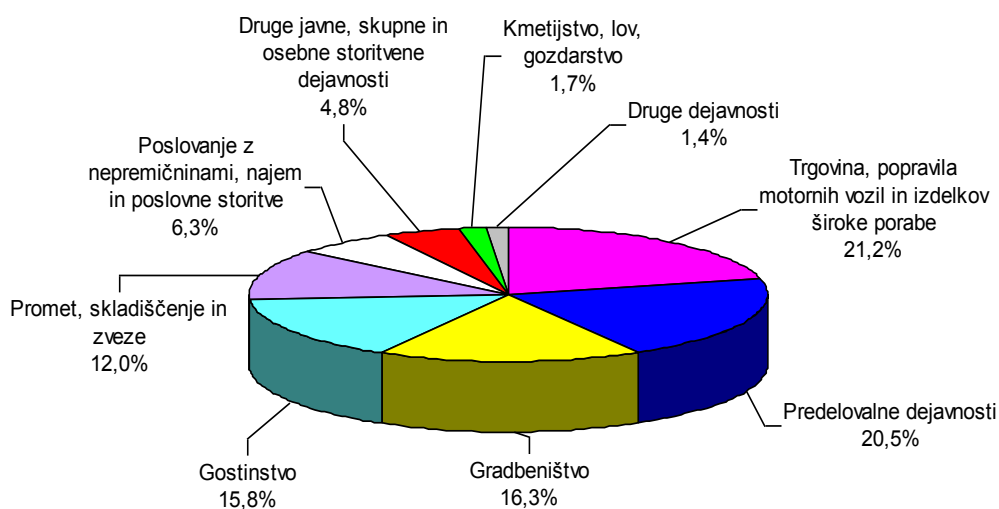

Podjetnikova izguba je razlika med vsemi odhodki oziroma stroški in vsemi prihodki oziroma donosi. **Izgubo v znesku 8.270 milijonov tolarjev je v letu 2002 imelo 8.045 majhnih podjetnikov**, to je 15,1 % vseh majhnih podjetnikov. V letu 2002 je bila izguba kar za 30,3 % višja kakor v letu 2001. Delež izgube v vseh prihodkih majhnih podjetnikov je v letu 2002 znašal 0,9 %, v letu 2001 pa 0,8 %.

V letu 2002 je največ izgube, 21,2 %, ugotovilo 1.789 majhnih podjetnikov s področja **trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke porabe**. Le nekoliko manjši delež celotne izgube, 20,5 %, je izkazalo 1.396 majhnih podjetnikov s področja **predelovalnih dejavnosti**. Omeniti je še izgubo majhnih podjetnikov s področja **gradbeništva** (1.155 majhnih podjetnikov je imelo 16,3 % celotne izgube) in s področja **gostinstva** (996 majhnih podjetnikov je imelo 15,8 % celotne izgube).

Izguba majhnih podjetnikov je po posameznih področjih dejavnosti razvidna iz grafičnega prikaza:

IZGUBA V LETU 2002

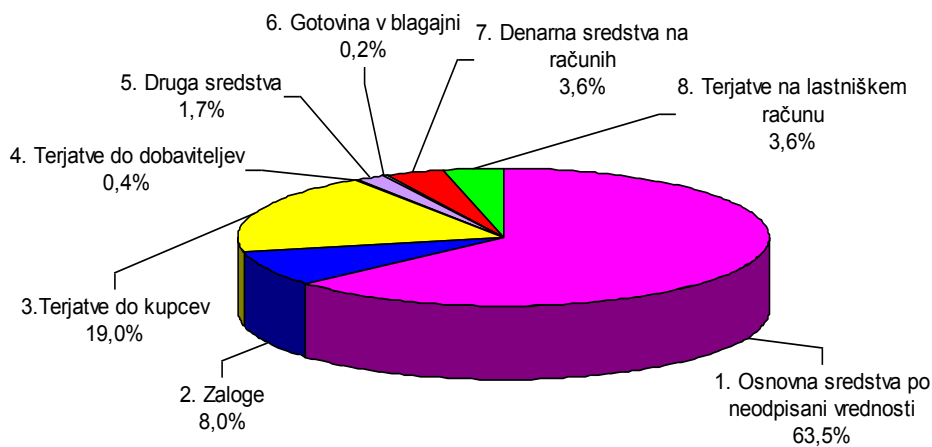
5. SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Ob koncu leta 2002 so imeli majhni podjetniki **655.037 milijonov tolarjev sredstev** oziroma obveznosti do virov sredstev, 8,9 % več kakor ob koncu leta 2001.

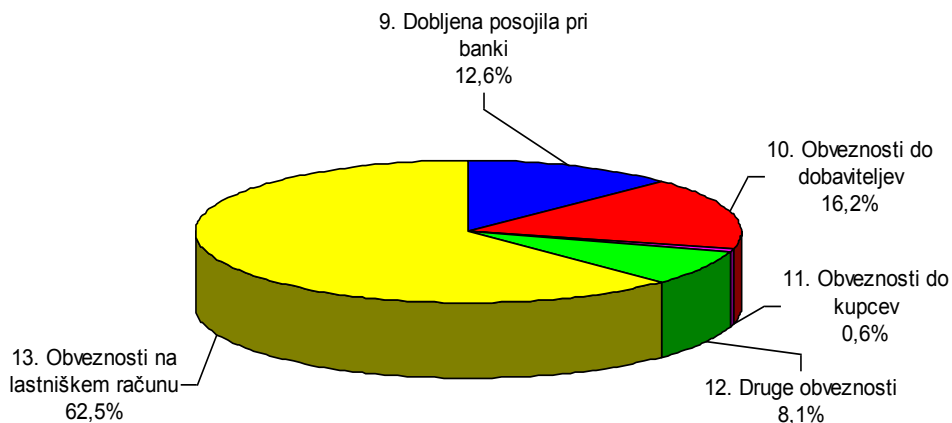
Obseg in struktura posameznih vrst sredstev in obveznosti do virov sredstev majhnih podjetnikov sta razvidna iz preglednice in grafičnih prikazov:

SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	Znesek v mio SIT		Indeks	Delež v %	
	31.12.2002	31.12.2001	31.12.01=100	31.12.2002	31.12.2001
I. SREDSTVA (1 do 8)	655.037	601.665	108,9	100,0	100,0
1. Osnovna sredstva po neodpisani vrednosti	415.357	396.947	104,6	63,5	66,1
2. Zaloge:	52.352	48.185	108,6	8,0	8,0
- zaloge materiala	18.143	16.636	109,1	2,8	2,8
- zaloge blaga	26.107	24.629	106,0	4,0	4,1
- zaloge polproizvodov in nedokončane	3.208	2.536	126,5	0,5	0,4
- zaloge proizvodov	4.893	4.384	111,6	0,7	0,7
3. Terjatve do kupcev	124.590	108.491	114,8	19,0	18,0
4. Terjatve do dobaviteljev	2.832	2.629	107,7	0,4	0,4
5. Druga sredstva	10.868	8.845	122,9	1,7	1,5
6. Gotovina v blagajni	1.538	1.494	103,0	0,2	0,2
7. Denarna sredstva na računih	23.676	17.682	133,9	3,6	2,9
8. Terjatve na lastniškem računu	23.824	17.393	137,0	3,6	2,9
II. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (9 do 13)	655.037	601.665	108,9	100,0	100,0
9. Dobljena posojila pri banki	82.279	72.804	113,0	12,6	12,1
10. Obveznosti do dobaviteljev	106.185	90.807	116,9	16,2	15,1
11. Obveznosti do kupcev	3.774	3.247	116,2	0,6	0,5
12. Druge obveznosti	53.363	43.618	122,3	8,1	7,1
13. Obveznosti na lastniškem računu	409.438	391.190	104,7	62,5	65,2

SREDSTVA NA DAN 31.12.2002

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV NA DAN 31.12.2002

Ob koncu leta 2002 so imeli majhni podjetniki **415.357 milijonov tolarjev osnovnih sredstev po neodpisani vrednosti** (razlika med nabavno vrednostjo osnovnih sredstev in popravkom vrednosti), 4,6 % več kakor ob koncu leta 2001. Osnovna sredstva pomenijo največji delež sredstev, ob koncu leta 2002 je znašal 63,5 %.

Terjatve do kupcev so znašale **124.590 milijonov tolarjev**, to je 19,0 % sredstev vseh majhnih podjetnikov. Terjatve do kupcev so se povečale za 14,8 %.

Zaloge majhnih podjetnikov so znašale **52.352 milijonov tolarjev** ali 8,0 % vseh sredstev. Glede na stanje ob koncu leta 2001 so se povečale za 8,6 %. Med zalogami majhnih podjetnikov je bilo največ zalog blaga, 49,9 %.

Med sredstvi je omeniti še **denarna sredstva na računih** in **terjatve na lastniškem računu**. Njun delež v vseh sredstvih je bil ob koncu leta 2002 enak, 3,6 %. Denarna sredstva na računih so se v primerjavi s koncem leta 2001 povečala za 33,9 %, terjatve na lastniškem računu pa nekoliko več, za 37,0 %. Terjatve na lastniškem računu se izkažejo le v primeru, če podjetnikovi dolgovi

presegajo vrednost v poslovanje vključenih stvari, pravic in denarja, kar pomeni, da upniki financirajo podjetnikovo gospodinjstvo.

Med **obveznostmi do virov sredstev** so najpomembnejše **obveznosti na lastniškem računu**. Ob koncu leta 2002 so znašale **409.438 milijonov tolarjev**, kar je le 4,7 % več kakor ob koncu leta 2001. Glede na to se je njihov delež v vseh obveznostih zmanjšal iz 65,2 % na 62,5 %. Obveznosti na lastniškem računu se izkažejo le v primeru, če so vsa sredstva večja od vseh obveznosti do virov sredstev.

Na drugem mestu po obsegu so **obveznosti do dobaviteljev**. Znašale so **106.185 milijonov tolarjev**, kar je 16,9 % več kakor ob koncu leta 2001. Njihov delež v vseh obveznostih je bil tako 16,2 %.

Dobljena posojila pri bankah so ob koncu leta 2002 znašala **82.279 milijonov tolarjev**, to je 12,6 % vseh obveznosti. Rast teh obveznosti, 13,0 %, je bila počasnejša od rasti obveznosti do dobaviteljev. To pomeni, da so majhni podjetniki likvidnost v večji meri zagotavljali s podaljševanjem rokov plačil dobaviteljem kakor pa z zadolževanjem pri bankah.

Med obveznostmi do virov sredstev so se najbolj povečale **druge obveznosti**, kar za 22,3 %. Med druge obveznosti se všttevajo obveznosti do zaposlenih (razen lastnika), obveznosti do države, morebitne druge obveznosti, ki do konca obračunskega leta še niso bile poravnane, pasivne časovne razmejitve in dolgoročne rezervacije.

V. POSLOVNI IZID IN PREMOŽENJSKO FINANČNI POLOŽAJ SREDNJIH PODJETNIKOV

1. POSLOVNI IZID

V letu 2002 je 18 srednjih podjetnikov ustvarilo **26.438 milijonov tolarjev prihodkov**, 12,6 % več kakor v letu 2001. Rast prihodkov srednjih podjetnikov je bila tako višja od rasti prihodkov majhnih podjetnikov (10,4 %) kakor tudi od rasti prihodkov družb (10,9 %). Prihodki srednjih podjetnikov so pomenili 0,2 % prihodkov družb. Največ, 98,2 %, je bilo poslovnih prihodkov, 0,9 % je bilo finančnih prihodkov in prav toliko tudi izrednih prihodkov. Srednji podjetniki so ustvarili kar 87,0 % poslovnih prihodkov na domačem trgu, 11,9 % pa na tujem trgu.

Srednji podjetniki so ugotovili **25.051 milijonov tolarjev odhodkov**. Tudi pri srednjih podjetnikih je bila rast odhodkov (11,8 %), tako kakor pri majhnih podjetnikih in pri družbah, nižja od rasti prihodkov. Med odhodki srednjih podjetnikov so najpomembnejši poslovni odhodki (97,1 %), sledijo finančni odhodki (2,6 %) in izredni odhodki (0,3 %).

V letu 2002 je **dodana vrednost** znašala **6.966 milijonov tolarjev**, 21,8 % več kakor v letu 2001. Ugotovili so jo vsi srednji podjetniki.

Čisti dobiček je v letu 2002 ugotovilo 17 srednjih podjetnikov v znesku **1.257 milijonov tolarjev**. Bil je za 28,9 % večji kakor v letu 2001. Polovico čistega dobička je ustvarilo 9 srednjih podjetnikov s področja predelovalnih dejavnosti, tretjino pa 2 podjetnika s področja prometa, skladiščenja in zvez. **Čisto izgubo** v letu 2002 v znesku **21 milijonov tolarjev** je ugotovil samo 1 srednji podjetnik, ki sodi v področje prometa, skladiščenja in zvez. **Neto čisti dobiček** srednjih podjetnikov v letu 2002 je tako znašal **1.236 milijonov tolarjev**.

Pomembnejše postavke poslovnega izida srednjih podjetnikov so razvidne iz preglednice:

POSLOVNI IZID	Znesek v mio SIT		Indeks	Delež v prihodkih (v %)	
	2002	2001	2002/2001	2002	2001
Prihodki	26.438	23.484	112,6	100,0	100,0
Odhodki	25.051	22.413	111,8	94,8	95,4
Dodana vrednost	6.966	5.717	121,8	26,3	24,3
Izguba na substanci	0	0	-	-	-
Neto dodana vrednost	6.966	5.717	121,8	26,3	24,3
Davek iz dobička	151	95	158,4	0,6	0,4
Čisti dobiček	1.257	976	128,9	4,8	4,2
Čista izguba	21	0	-	0,1	0,0
Neto čisti dobiček + Neto čista izguba -	1.236	976	126,7	4,7	-

2. PREMOŽENJSKO-FINANČNI POLOŽAJ

Srednji podjetniki so ob koncu leta 2002 imeli **21.790 milijonov tolarjev sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**, 15,6 % več kakor ob koncu leta 2001. Ob koncu leta 2001 so imeli 65,1 % stalnih sredstev, 34,5 % gibljivih sredstev in 0,4 % aktivnih časovnih razmejitev. Stalna sredstva skoraj v celoti, 98,5 %, sestavljajo opredmetena osnovna sredstva.

Med obveznostmi do virov sredstev srednjih podjetnikov je bilo ob koncu leta 2002 največ, **55,6 %**, **finančnih in poslovnih obveznosti, 40,0 % pa kapitala**. V obveznostih do virov sredstev se je delež kapitala zmanjšal, ob koncu leta 2001 je bil namreč 45,3 %, delež finančnih in poslovnih obveznosti pa povečal, ob koncu

leta 2001 je bil 50,9 %. Delež finančnih in poslovnih obveznosti se je povečal predvsem na račun povečanja kratkoročnih obveznosti. Ob koncu leta 2002 je bil delež kratkoročnih obveznosti v obveznostih do virov sredstev 40,0 %, ob koncu leta 2001 pa 33,6 %.